

MÔ HÌNH TỔ CHỨC HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ Ở LÀO VÀ MỘT SỐ GỢI MỞ ĐỐI VỚI VIỆT NAM

NGUYỄN MẠNH HÙNG*

Hệ thống chính trị ở Lào hiện nay được cấu thành từ các cơ quan, tổ chức của Đảng, Nhà nước, Mặt trận Lào xây dựng đất nước, các tổ chức quần chúng, tổ chức xã hội, trong đó, Đảng Nhân dân Cách mạng (NDCM) Lào là nòng cốt và là hạt nhân lãnh đạo. Về các thành tố cấu thành và các nguyên tắc tổ chức, vận hành của hệ thống chính trị ở Lào, có thể thấy hệ thống chính trị ở hai nước Lào và Việt Nam có nhiều điểm tương đồng. Bên cạnh đó cũng có những điểm khác nhau xuất phát từ hoàn cảnh của mỗi nước. Nghiên cứu mô hình tổ chức hệ thống chính trị ở Lào gợi mở cho Việt Nam nhiều kinh nghiệm bổ ích để tiếp tục hoàn thiện hệ thống chính trị của đất nước.

Khẳng định chính đảng duy nhất cầm quyền và là hạt nhân lãnh đạo hệ thống chính trị

Vai trò nòng cốt, lãnh đạo hệ thống chính trị của Đảng NDCM Lào được khẳng định trong Hiến pháp nước CHDCND Lào và trong các văn kiện của Đảng NDCM Lào. Điều lệ Đảng NDCM Lào⁽¹⁾ khẳng định: “Đảng NDCM Lào là đảng cầm quyền, là nòng cốt trong hệ thống chính trị của chế độ dân chủ nhân dân, lãnh đạo nhân dân thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược là bảo vệ đất nước và xây dựng chế độ dân chủ nhân dân theo mục tiêu xã hội chủ nghĩa”. Điều 3 của Hiến pháp (năm 2015) nước CHDCND Lào quy định: “Quyền làm chủ đất nước của nhân dân các dân tộc được thực hiện và bảo đảm bằng các hoạt động của hệ thống chính trị do Đảng NDCM Lào làm hạt nhân lãnh đạo”. Đồng thời, Điều 10 của Hiến pháp (năm 2015) nước CHDCND Lào cũng quy định: “Các cơ quan, tổ chức của Đảng, Nhà nước, Mặt trận Lào xây dựng đất nước, các tổ chức quần chúng, tổ chức xã hội

và mọi công dân phải tôn trọng và thực hiện nghiêm chỉnh Hiến pháp và pháp luật”.

Hệ thống chính trị ở Lào hiện nay được tổ chức và vận hành theo các nguyên tắc: *Một là*, Đảng lãnh đạo và cầm quyền theo pháp luật, Nhà nước quản lý xã hội bằng pháp luật, người dân làm chủ và bình đẳng trước pháp luật⁽²⁾. *Hai là*, Đảng lãnh đạo, nhưng không làm thay và tôn trọng các quy định pháp luật trong hoạt động của các cơ quan nhà nước, cũng như nguyên tắc hoạt động dân chủ của Mặt trận Lào xây dựng đất nước và các đoàn thể quần chúng. *Ba là*, các tổ chức đảng tại các cơ quan nhà nước, Mặt trận Lào xây dựng đất nước, các đoàn thể quần chúng và tổ chức xã hội phải lãnh đạo việc cụ thể hóa đường

* TS, nguyên Phó Trưởng Ban Đối ngoại Trung ương, nguyên Đại sứ Việt Nam tại Lào

(1) Điều lệ Đảng do Đại hội lần thứ X của Đảng NDCM Lào thông qua, tháng 1-2016

(2) Các đoạn trích trong bài viết này đều được lấy từ Báo cáo Chính trị Đại hội X Đảng NDCM Lào, trừ trường hợp có chú thích khác

lối, chủ trương, Nghị quyết của Đảng thành luật pháp, kế hoạch, chương trình hoạt động của cơ quan, tổ chức mình; phải chấp hành nghiêm Nghị quyết, chỉ thị của Đảng và chịu trách nhiệm chỉ đạo tổ chức thực hiện. *Bốn là*, Đảng theo dõi, kiểm tra hoạt động của các cơ quan nhà nước, Mặt trận Lào xây dựng đất nước, các đoàn thể quần chúng và tổ chức xã hội trong việc thực hiện đường lối, Điều lệ Đảng, pháp luật của Nhà nước, rút ra những bài học kinh nghiệm tốt để phát huy mặt tích cực, kịp thời sửa chữa khuyết điểm và các biện tượng tiêu cực, góp phần xây dựng và củng cố đường lối, chủ trương của Đảng ngày càng tốt hơn. *Năm là*, Đảng bồi dưỡng, đào tạo, quản lý và giáo dục đội ngũ cán bộ, lựa chọn cán bộ đủ tiêu chuẩn, đủ điều kiện ra ứng cử hoặc bổ nhiệm vào bộ máy lãnh đạo Nhà nước, Mặt trận Lào xây dựng đất nước, các đoàn thể quần chúng và tổ chức xã hội. *Sáu là*, Đảng tổ chức, lãnh đạo trực tiếp, toàn diện Đoàn thanh niên NDCM Lào về phương hướng, nhiệm vụ, tư tưởng, tổ chức và công tác cán bộ. *Bảy là*, Đảng lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp và toàn diện lực lượng quốc phòng - an ninh nhân dân.

Các thành tố cấu thành và các nguyên tắc tổ chức, vận hành của hệ thống chính trị ở Lào có những điểm tương đồng với hệ thống chính trị của Việt Nam. Ở cả hai nước đều chỉ có một chính đảng duy nhất cầm quyền và là hạt nhân lãnh đạo hệ thống chính trị, đó là Đảng Cộng sản Việt Nam và Đảng Nhân dân Cách mạng Lào; có Mặt trận, các đoàn thể quần chúng (như Công đoàn, Thanh niên, Phụ nữ, Cựu chiến binh) và các tổ chức xã hội; đều có tổ chức bộ máy Nhà nước pháp quyền⁽³⁾ với Quốc hội là cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất do nhân dân trực tiếp bầu, với Chủ tịch nước, Chính phủ, Viện Kiểm sát nhân dân, Tòa án nhân dân, Kiểm toán Nhà nước do Quốc hội bầu; đều tổ chức hệ thống chính quyền bốn cấp theo đơn vị hành chính (trung ương, tỉnh/thành phố trực thuộc trung ương, huyện, xã/phường⁽⁴⁾). Trong tổ

chức bộ máy nhà nước, Việt Nam và Lào đều thực hiện nguyên tắc “quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công, phân nhiệm giữa lập pháp, hành pháp và tư pháp”.

Bên cạnh đó, cách thức tổ chức, vận hành hệ thống chính trị ở Lào cũng có nhiều điểm khác với Việt Nam, xuất phát từ hoàn cảnh cụ thể của mỗi nước.

Thực hiện thống nhất công tác quản lý, chỉ đạo các cấp

Không tổ chức các đảng bộ khối, cả ở Trung ương, địa phương; không có các ban cán sự đảng, đảng đoàn ở các bộ/ngành, tổ chức. Thực thuộc Trung ương có các đảng bộ cấp tỉnh/thành, cấp bộ/ngành Trung ương, cấp cơ quan Trung ương của Quốc hội, Mặt trận Lào xây dựng đất nước và các đoàn thể quần chúng.

Tổ chức đảng của các đầu mối trực thuộc bộ/ngành sinh hoạt tại đảng bộ bộ/ngành. Tổ chức đảng của các đơn vị sự nghiệp, các doanh nghiệp có trụ sở đặt tại tỉnh/thành nào thì sinh hoạt tại đảng bộ tỉnh/thành đó. Các tổ chức đảng ở ngoài nước thì sinh hoạt tại Đảng bộ Bộ Ngoại giao. Các đại biểu quốc hội chuyên trách ở Trung ương thì sinh hoạt tại Đảng bộ Văn phòng Quốc hội; các đại biểu quốc hội chuyên trách ở địa phương thì sinh hoạt tại các đảng bộ tỉnh/thành.

Trong mô hình tổ chức của Đảng NDCM Lào, các cấp ủy đảng là cơ quan lãnh đạo toàn diện đối với địa phương, cơ quan, tổ chức, đơn vị mình, chịu trách nhiệm trước đại hội cấp mình và cấp ủy cấp trên. Như vậy, nhiệm vụ và trách nhiệm của việc lãnh đạo được xác định cụ thể, rõ ràng, trực tiếp, không qua các cấp trung gian như đảng ủy khối hay ban cán sự đảng, đảng đoàn.

(3) Ở Việt Nam là “Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa”, ở Lào là “Nhà nước pháp quyền dân chủ nhân dân”

(4) Lào gọi là “bản”

Thực hiện “nhất thể hóa” các chức danh lãnh đạo, quản lý.

Từ Đại hội VI (tháng 3-1996), Đảng NDCM Lào thực hiện “nhất thể hóa” chức danh lãnh đạo đảng và nhà nước, các bộ/ngành và địa phương. Cụ thể: Tổng Bí thư kiêm Chủ tịch nước, Thường trực Ban Bí thư kiêm Phó Chủ tịch nước, trưởng các ban đảng ở Trung ương kiêm bí thư đảng ủy cơ quan, Bộ trưởng kiêm bí thư đảng ủy bộ, bí thư tỉnh/thành ủy kiêm tỉnh trưởng/dô trưởng, bí thư huyện ủy kiêm huyện trưởng, bí thư đảng ủy bản kiêm trưởng bản, người đứng đầu các tổ chức, cơ quan, đơn vị kiêm bí thư đảng ủy của tổ chức, cơ quan, đơn vị.

Thông thường, đại hội đảng bộ các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc của Đảng NDCM Lào được tiến hành trước bầu cử Quốc hội và Hội đồng nhân dân cấp tỉnh/thành. Do vậy, nếu người cán bộ không được bầu làm bí thư cấp ủy, thì cũng sẽ không được giới thiệu để bầu, bổ nhiệm vào các chức danh lãnh đạo nhà nước và các cơ quan đơn vị. Sự tin nhiệm trong Đảng bộ thực sự là yếu tố quan trọng đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp.

Riêng về “nhất thể hóa” chức danh Thường trực Ban Bí thư và chức danh Phó Chủ tịch nước, cách thực hiện của Lào rất đáng quan tâm. Điều lệ Đảng NDCM Lào quy định: Thường trực Ban Bí thư do Ban Chấp hành Trung ương bầu ra trong số các Ủy viên Bộ Chính trị. Việc bầu Thường trực Ban Bí thư tiến hành ngay tại Hội nghị Trung ương lần thứ nhất, sau khi Ban Chấp hành Trung ương đã bầu ra Bộ Chính trị, Tổng Bí thư và Ban Bí thư; trường hợp Tổng Bí thư không có mặt thì giao cho Thường trực Ban Bí thư thay mặt giải quyết các công việc mang tính chất thường nhật của Đảng⁽⁵⁾. Quy định này tạo sự thống nhất giữa Điều lệ Đảng và Hiến pháp, cho phép Thường trực Ban Bí thư - Phó Chủ tịch nước có thể đảm nhiệm chức trách của Tổng Bí thư - Chủ tịch nước trong những hoàn cảnh cần thiết.

Việc “nhất thể hóa” các chức danh lãnh đạo Đảng và Nhà nước, Mặt trận, đoàn thể quần chúng của Lào tạo thuận lợi cho Đảng NDCM Lào chỉ đạo một cách trực tiếp; người đứng đầu là người có uy tín cao, có sự gắn kết giữa bí thư cấp ủy và người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị; người đứng đầu có đủ uy tín, thẩm quyền để thực hiện các chức trách, nhiệm vụ được giao và hoàn toàn chịu trách nhiệm cá nhân về công việc, tránh tình trạng dùn dẩy trách nhiệm... Tuy nhiên, do hoạt động của cấp ủy đảng phải tuân theo nguyên tắc tập trung dân chủ, còn hoạt động của cơ quan, đơn vị lại tuân theo chế độ thủ trưởng phù hợp với các quy định pháp luật nên việc “nhất thể hóa” các chức danh lãnh đạo đảng và chính quyền có thể dẫn đến các hệ lụy: Thứ nhất, cấp ủy đảng bao biện, làm thay chính quyền, khi cùng một cán bộ kiêm nhiệm lãnh đạo, quản lý lấy “vai trò” bí thư cấp ủy lẫn át “vai trò” người đứng đầu cơ quan, đơn vị; thứ hai, cấp ủy đảng buông lỏng, thậm chí mất vai trò lãnh đạo, khi “vai trò” người đứng đầu cơ quan, đơn vị lẫn át “vai trò” bí thư cấp ủy; thứ ba, người lãnh đạo trở nên chuyên quyền, độc đoán, khi vi phạm các nguyên tắc sinh hoạt đảng và các quy định về quản lý, điều hành của Nhà nước, còn cấp ủy và tổ chức đảng mất sức chiến đấu. Trên thực tế ở Lào, nơi này, nơi khác, lúc này, lúc khác, cũng đã có những biểu hiện của các hệ lụy này. Song, những hệ lụy này đều có thể ngăn chặn và loại bỏ. Mấu chốt là ở chỗ: cần nâng cao và phát huy sức chiến đấu của các cấp ủy và tổ chức đảng; lựa chọn đúng người đưa vào vị trí lãnh đạo và sẵn sàng thay thế kịp thời khi có vi phạm; phát huy vai trò kiểm tra, giám sát của đảng, của các tổ chức trong hệ thống chính trị và quần chúng đối với người lãnh đạo.

(5) Quy định tại Điều 16 và Điều 18 của Điều lệ Đảng NDCM Lào

Nâng cao tinh độc lập và chất lượng, hiệu quả hoạt động của Quốc hội. Quốc hội Lào khóa VIII (2016 - 2021) hiện có một chủ tịch, bốn phó chủ tịch, chín ủy ban và ba cơ quan trực thuộc. Ủy ban Thường vụ Quốc hội có 14 thành viên, gồm Chủ tịch Quốc hội, các phó chủ tịch Quốc hội và các chủ nhiệm của chín ủy ban của Quốc hội, trong đó có một Ủy viên Bộ Chính trị, một Bí thư Trung ương Đảng, năm Ủy viên Trung ương Đảng.

Đại hội lần thứ X của Đảng NDCM Lào chủ trương “nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của Quốc hội trong việc tổ chức thực hiện các chức năng của mình, nhất là bảo đảm việc xây dựng và sửa đổi pháp luật đúng và phù hợp với đường lối của Đảng, xuất phát từ nhân dân, thực sự phục vụ lợi ích của nhân dân, phù hợp và có khả năng hội nhập quốc tế, kiểm tra giám sát một cách có trọng điểm và thúc đẩy giải quyết các kết quả của việc giám sát kiểm tra một cách nghiêm túc và có hiệu lực”. Thực hiện chủ trương này, Quốc hội khóa VIII của Lào đã có sự chuyển biến khá mạnh về cơ cấu đại biểu Quốc hội, duy trì tỷ lệ đại biểu Quốc hội chuyên trách ở mức cao. Đầu nhiệm kỳ, trong tổng số 149 đại biểu quốc hội khóa VIII của Lào, có 92 đại biểu chuyên trách (chiếm tỷ lệ 61,7%). Đến giữa nhiệm kỳ, số đại biểu chuyên trách đã tăng lên 102 người (chiếm tỷ lệ 68,5%).

Bên cạnh đó, điểm đáng chú ý là quy định của Ban Chấp hành Trung ương Đảng NDCM Lào về việc giới thiệu các đồng chí lãnh đạo từ cấp Ủy viên dự khuyết Trung ương Đảng trở lên ra ứng cử để bầu làm Đại biểu Quốc hội Lào, theo đó trong số các đồng chí Ủy viên Trung ương Đảng và Ủy viên Dự khuyết Trung ương Đảng chỉ giới thiệu những người sẽ làm Đại biểu Quốc hội chuyên trách và các đồng chí là lãnh đạo Mặt trận và các đoàn thể (Công đoàn, Hội Phụ nữ và Đoàn Thanh niên); các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước và Chính phủ, các đồng chí Bộ trưởng, Trưởng ban/ngành

Trung ương, Viện trưởng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Chánh án Tòa án nhân dân tối cao, Tỉnh trưởng, Đô trưởng không tham gia ứng cử Đại biểu Quốc hội. Trên thực tế, hiện chỉ có 2/11 Ủy viên Bộ Chính trị là Đại biểu Quốc hội; 1/9 Bí thư Trung ương Đảng là Đại biểu Quốc hội. Giải thích về quy định này, các đồng chí lãnh đạo Lào cho rằng: *Một là*, công việc và trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chính phủ, các đồng chí Bộ trưởng, Trưởng ban/ngành ở Trung ương, các đồng chí Tỉnh trưởng, Đô trưởng cũng như của Đại biểu Quốc hội là rất nặng, một người khó có thể làm tốt được cả hai việc này với quỹ thời gian có hạn. *Hai là*, việc giới thiệu các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chính phủ, các đồng chí Bộ trưởng, Trưởng ban/ngành ở Trung ương, các đồng chí Tỉnh trưởng, Đô trưởng ra ứng cử Đại biểu Quốc hội tiềm ẩn khả năng thất cử hoặc trúng cử với số phiếu thấp, nếu tình huống đó xảy ra sẽ ảnh hưởng rất phức tạp đến uy tín của các đồng chí đó, cũng như uy tín của Đảng. *Ba là*, việc không giới thiệu các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chính phủ, các đồng chí bộ trưởng, trưởng ban/ngành ở Trung ương, các đồng chí tỉnh trưởng, đô trưởng ra ứng cử đại biểu Quốc hội còn giúp tăng cường tinh độc lập và nâng cao chất lượng hoạt động của Quốc hội; Đảng bộ Văn phòng Quốc hội có trách nhiệm lãnh đạo các đại biểu quốc hội thực hiện các nghị quyết của Đảng, cụ thể hóa thành pháp luật.

Tổ chức hội đồng nhân dân cấp tỉnh/thành, không tổ chức hội đồng nhân dân ở cấp huyện, bàn. Trước đây, ở cấp địa phương, Lào không tổ chức các cơ quan dân cử, chỉ có đoàn đại biểu quốc hội của các tỉnh/thành. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy đoàn đại biểu Quốc hội của các tỉnh/thành lại không thể xử lý các vấn đề nảy sinh ở địa phương, trừ những vấn đề có thể đưa ra diễn đàn Quốc hội. Do vậy, khi tiến hành sửa đổi Hiến pháp

và thông qua Hiến pháp mới vào năm 2015, Lào đã quyết định thành lập hội đồng nhân dân cấp tỉnh/thành là cơ quan đại diện cho quyền và lợi ích của nhân dân các dân tộc tại địa phương; không tổ chức Hội đồng nhân dân cấp huyện, bàn. Tháng 3-2016, Lào đã tiến hành bầu cử Quốc hội khóa VIII và bầu cử hội đồng nhân dân các tỉnh/thành.

Thực hiện “nhất thể hóa” Ban Kiểm tra Trung ương của Đảng và Thanh tra Chính phủ, thành lập bộ phận chuyên trách điều tra án tham nhũng. Hai cơ quan này sinh hoạt chung trong một Đảng bộ. Trưởng Ban Kiểm tra Trung ương đồng thời là Tổng Thanh tra Chính phủ. Cơ quan Kiểm tra của các cấp ủy đảng cũng “nhất thể hóa” với cơ quan thanh tra cùng cấp. Đồng thời, Lào cũng thành lập bộ phận chuyên trách điều tra án tham nhũng, gọi là Ban Chuyên trách giải quyết án tham nhũng đặt tại Thanh tra Chính phủ và do một Phó Tổng Thanh tra Chính phủ đứng đầu, hoạt động của Ban chuyên trách này do Ban Chống tham nhũng Trung ương chỉ đạo.

Việc “nhất thể hóa” cơ quan kiểm tra của Đảng và cơ quan thanh tra Chính phủ theo mô hình “một nhà hai cửa” cho phép xem xét, xử lý các vụ, việc được kiểm tra, thanh tra một cách đồng bộ, cùng một lúc, cả từ góc độ kỷ luật của Đảng lẫn góc độ các quy định pháp luật của Nhà nước, khắc phục được “độ trễ” và sự “vênh nhau” giữa kênh Đảng và kênh Nhà nước.

Đối với các vụ án tham nhũng, Ban Chống tham nhũng Trung ương của Đảng NDCM Lào chủ trì tổ chức điều tra thông qua Ban Chuyên trách giải quyết án tham nhũng. Toàn bộ tiến trình và kết quả điều tra án tham nhũng được Ban Chuyên trách báo cáo với Trưởng Ban chống tham nhũng Trung ương; Trưởng Ban chống tham nhũng Trung ương có trách nhiệm báo cáo xin ý kiến Bộ Chính trị. Trường hợp cần khởi tố, truy tố, Ban Chuyên trách sẽ chuyển hồ sơ cho các cơ quan bảo vệ pháp luật để tiến hành xét xử

theo luật định. Cơ chế này giúp Ban chống tham nhũng Trung ương có thực quyền và thực lực để triển khai công tác, bảo đảm sự gắn kết giữa “nói” và “làm”, cho phép tiến tới “nói đi đôi với làm”, “làm nhiều nói ít”, “làm mà không cần nói”.

Thành lập Ủy ban Quốc phòng - An ninh Trung ương hoặc Hội đồng An ninh quốc gia. Đảng NDCM Lào có Ủy ban Quốc phòng - An ninh Trung ương do Ban Chấp hành Trung ương Đảng quyết định thành lập, chịu sự lãnh đạo, chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đảng mà trực tiếp và thường xuyên là Bộ Chính trị - Ban Bí thư. Đồng chí Tổng Bí thư làm Chủ tịch Ủy ban và một số Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương và Ủy viên Trung ương Đảng có liên quan làm ủy viên (hiện là các đồng chí: Thủ tướng, Thường trực Ban Bí thư, Chánh Văn phòng Trung ương, Bộ trưởng Quốc phòng, Bộ trưởng An ninh, Bộ trưởng Ngoại giao).

Ủy ban Quốc phòng - An ninh Trung ương của Đảng NDCM Lào có nhiệm vụ nghiên cứu đề xuất để Ban Chấp hành Trung ương Đảng quyết định các vấn đề chiến lược trong công tác quốc phòng - an ninh, chỉ đạo mọi mặt trong lực lượng vũ trang. Ủy ban Quốc phòng - An ninh Trung ương có bộ máy chuyên trách là Văn phòng Ủy ban.

Trong khi Đảng ủy Bộ Quốc phòng, Đảng ủy Bộ An ninh, Đảng ủy Bộ Ngoại giao là ba cấp ủy trực tiếp lãnh đạo các mặt công tác của ba bộ này, thì Ủy ban Quốc phòng - An ninh Trung ương chính là người lãnh đạo, chỉ đạo sự phối hợp công tác giữa ba bộ quan trọng này và với tất cả các bộ, ngành, địa phương nhằm bảo đảm vững chắc quốc phòng và an ninh quốc gia.

Dưa vào Điều lệ Đảng nhằm điều cấm đối với đảng viên. Trong Điều lệ của Đảng NDCM Lào có Điều 6, quy định 9 điều cấm đối với Đảng viên. Cụ thể là: 1- Cấm bày tỏ các quan điểm và có hành vi vi phạm và trái với đường lối, nghị quyết, chỉ thị, Điều lệ

Đảng, Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước; nghiêm cấm việc tuyên truyền thông tin mật của Nhà nước, của Đảng và của đơn vị khi chưa được tổ chức cho phép; 2- Cấm tổ chức, hoạt động và tham gia biểu tình hoặc sử dụng trang mạng xã hội chống tổ chức Đảng, Nhà nước; tạo phe cánh, chia rẽ đoàn kết nội bộ, đoàn kết các dân tộc; 3- Cấm lợi dụng quyền hạn, chức vụ, nhiệm vụ hoặc dựa vào danh tiếng của người khác để mưu cầu lợi ích cho cá nhân, gia đình, người thân và cá nhân khác; 4- Cấm quản lý, sử dụng tài sản của Nhà nước và tập thể vì mục đích cá nhân trái Điều lệ Đảng và pháp luật của Nhà nước; 5- Cấm hối lộ, nhận hối lộ, dòi, xin chia phần và các hành vi tham nhũng trực tiếp hoặc gián tiếp được quy định tại Luật Chống tham nhũng; 6- Cấm đảng viên có chức quyền trong tổ chức Đảng, Nhà nước, Mặt trận Lào xây dựng đất nước, tổ chức quần chúng, doanh nghiệp nhà nước để vợ hoặc chồng, con cái hoặc người thân giữ nhiệm vụ trong các công tác tổ chức - cán bộ, công tác thanh tra, thư ký, kế toán, thủ quỹ, thủ kho hoặc là người mua, thuê trong tổ chức mà mình chịu trách nhiệm; 7- Cấm đảng viên là cán bộ, công chức, bộ đội, công an đương chức tham gia hoạt động kinh doanh với tư cách là chủ, thành viên ban giám đốc, nhà tư vấn và nhà điều hành của đơn vị kinh doanh nào đó, trừ trường hợp được cho phép; 8- Cấm trả thù, đe dọa những người tố cáo, người cung cấp thông tin, người chất vấn và người đề nghị báo cáo thông tin về những mặt tiêu cực của mình cho tổ chức; 9- Cấm những hành vi vi phạm phong tục, tập quán và văn hóa tốt đẹp của dân tộc, đánh bạc, ăn chơi lãng phí, hoạt động mê tín dị đoan và lợi dụng tôn giáo để hoạt động trái với quy định của pháp luật.

Như vậy, bên cạnh các quy định của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư và các cấp ủy đảng về những điều đảng viên không được làm, việc đưa vào Điều lệ Đảng quy định về những điều cấm đối với

đảng viên là việc làm có ý nghĩa rất lớn. Đảng viên vi phạm những điều cấm này có nghĩa là đã vi phạm Điều lệ Đảng, chứ không còn là vi phạm những quy định của cấp ủy đảng các cấp, tỉnh rồi để vi thế cao hơn. Việc này rất cần thiết để nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên, đẩy mạnh đấu tranh chống tham nhũng.

Trong quản lý nhà nước, sáp nhập lĩnh vực thể thao với giáo dục, lĩnh vực xây dựng với giao thông. Lào hiện có Bộ Giáo dục và Thể thao, Bộ Giao thông và Công chính. Hợp lý của sự sáp nhập lĩnh vực thể thao với giáo dục, xây dựng với giao thông là ở chỗ:

Thứ nhất, giáo dục và thể thao đi liền với nhau trong toàn bộ quá trình phát triển con người từ bậc mẫu giáo đến đại học cả về trí lực, kỹ năng và về thể lực. Sáp nhập thể thao với giáo dục trong quản lý nhà nước là nhấn mạnh yêu cầu phát triển thể thao học đường, còn nếu để thể thao và giáo dục trong hai bộ khác nhau thì chỉ quan tâm đến thể thao thành tích cao. Riêng về phát triển thể thao, thể thao học đường phát triển sẽ tạo nền móng vững chắc cho thể thao thành tích cao. Từ nền móng thể thao học đường, các liên đoàn thể thao thành tích cao có được “nguồn cung” vận động viên tiềm năng để đào tạo chuyên sâu thành vận động viên thành tích cao.

Thứ hai, trong phát triển giao thông có nhiều nội dung liên quan đến xây dựng, đồng thời việc phát triển xây dựng lại không thể thoát ly khỏi mạng lưới, quy hoạch giao thông. Sự gắn bó hữu cơ giữa hai lĩnh vực giao thông và xây dựng đòi hỏi phải có sự quản lý liên thông, thống nhất của Nhà nước trong một cơ quan cấp bộ. Có thể thấy, trong mô hình tổ chức hệ thống chính trị của Lào hiện nay có những gọi mở bỏ ích để chúng ta nghiên cứu, tiếp tục đổi mới, hoàn thiện hệ thống chính trị ở Việt Nam. Trong quan hệ quốc tế nói chung và quan hệ đoàn kết đặc biệt Việt Nam - Lào nói riêng, việc nghiên cứu, tìm hiểu, học hỏi kinh nghiệm của nhau là một lẽ tự nhiên và cần thiết. □